

1. – С. 79-80.

Щоб вижити в умовах кризи, банкам необхідно мобілізувати всі свої ресурси як для забезпечення повернення виданих кредитів, так і для покращення кредитного портфеля. В умовах фінансової кризи, коли залучення ресурсів на зовнішніх ринках є проблематичним, підвищення рівня капіталізації шляхом злиття може бути виправданим, оскільки це підвищує ефективність управління фінансовими потоками, оптимізує витрати та знижує ризики для банківських інституцій.

Провідні банки однією із необхідних умов для виживання в період кризи вбачають удосконалення ризик-менеджменту. Політика банків має базуватися на використанні багатовекторного підходу до кредитної стратегії і ризиків. Необхідно також приділити увагу автоматизації банківської діяльності, зокрема кредитуванню, що дасть змогу значно прискорити всі бізнес-процеси, а також зменшити вплив людського фактора на прийняття рішень, знизити витрати на персонал та ін.

Регулювання банківської діяльності має бути більш жорстким. Дуже важливо визначити правила гри на подальший етап розвитку банківського сектора саме зараз, коли з'являються перші ознаки оптимізму на світових фінансових ринках. До того ж регулювання має бути ризикорієнтованим, тобто враховувати систему моніторингу зовнішніх і внутрішніх ризик-факторів, що дасть змогу знизити ймовірність потрясінь на фінансових ринках.

Банки потребують додатковий капітал не лише як джерело покриття витрат у період зростання проблемних активів, але і як базу для подальшого зростання. Разом з тим без “подовження”, диверсифікації і підвищення стабільності ресурсної бази банків неможливо досягти стійкого розширення активних операцій. Щодо кредитування, то для його відновлення слід використовувати систему економічних стимулів.

*Ю.М. Коваленко, канд. екон. наук, доц., докторант
Національного університету Державної податкової служби України,
Київська обл., м. Ірпінь*

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ІНСТИТУЦІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СФЕРІ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У сучасних умовах у зарубіжних і вітчизняних виданнях актуалізуються інституційні дослідження. І незважаючи на те, що вони знаходяться на стадії подальшого розвитку, вже існуючі результати у цілому дозволяють вибудувати реалістичну картину з урахуванням інституційного середовища; пояснити економічні процеси; усвідомити роль індивідуумів у формуванні інституційних структур, їх економічну поведінку. Не випадково багато українських вчених обрало методологічну базу інституціоналізму для пояснення результатів перетворень

в Україні та усвідомлення можливого варіанта подальшого розвитку суспільства. Здобутки і можливості цієї теорії є загальновизнаними. Проте можна відзначити і те, чого не може досягти інституційна теорія, зокрема і в сфері банківської діяльності. На нашу думку, сюди можна віднести правову спрямованість, відсутність макроекономічних механізмів регулювання, неможливість передбачити конкретні події на фінансовому ринку, а також слугувати прямим керівництвом для тих або інших видів банківської діяльності. Слабка розробка цього питання була відмічена російським дослідником В. Автономовим: "...поведінкову теорію не цікавить походження інституцій та їх сполучення в рамках економічної системи, а інституціоналісти не прагнуть до моделювання емпіричних процесів прийняття рішень". Винятком є робота А. Денцау і Д. Норта, що присвячена ролі ментальних моделей при формуванні ідеологій та інституцій. Не так давно з'явилася нова галузь економічної теорії – нейроекономіка, яка використовує у своїх дослідженнях томограф і демонструє неймовірні результати.

Перспективним напрямом інституційної теорії є поєднання надбань неінституціоналізму та досліджень у галузі когнітивної психології, яка дозволяє пояснити явища, пов'язані із законом малих чисел, оцінюванням значущості інформації залежно від легкості її запам'ятовування або частоти одержання тощо. Свідченням розуміння не тільки значення результатів, але й подальших перспектив цих розробок є визнання заслуг Д. Канемана і А. Тверські. Сьогодні виникає така наука, як когнітивна економіка, яка пов'язана з методами штучного інтелекту й управління знанням в економіці. Прикладами застосування когнітивних методів у банківському секторі можна назвати фінансовий аналіз і планування за допомогою нейронних мереж і еволюційних алгоритмів, інтелектуальні системи управління інвестиційним портфелем і ризик-менеджменту. Когнітивну економіку можна віднести до гетеродоксальної економічної теорії, що має справу з експериментальним аналізом того, як власне людина приймає економічні рішення, і часто заперечує класичну теорію, яка базується на раціональному виборі з повною інформацією.

*О.В. Ковальчук, аспірант
Львівської комерційної академії*

ПОБУДОВА МОДЕЛІ РОЗРАХУНКУ ПОКАЗНИКА ЕКОНОМІЧНОГО КАПІТАЛУ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

Сучасна банківська практика застосування концепції використання показника економічного капіталу передбачає застосування різних методів і підходів до розрахунку його величини. Проте здійснення розрахунку економічного капіталу банку за різними методиками